

Odůvodnění k návrhu vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví, ve znění pozdějších předpisů

1. Obecná část

1.1. Zhodnocení platného právního stavu a odůvodnění nezbytnosti jeho změny

Na základě § 98a odst. 2 písm. e) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „energetický zákon“), vydal Energetický regulační úřad v roce 2015 vyhlášku č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví, která byla novelizována v roce 2017 (vyhláška č. 50/2017 Sb.) a v roce 2020 (vyhláška č. 554/2020 Sb.). Vyhláška upravuje náležitosti a členění regulačních výkazů včetně jejich vzorů, odpisové sazby pro účely regulace a pravidla pro sestavování regulačních výkazů a termíny pro jejich předkládání a je tak prováděcím předpisem pro § 20 energetického zákona. Z údajů zasílaných regulovanými subjekty podle této vyhlášky poté vychází Energetický regulační úřad při regulaci ceny související služby v elektroenergetice a ceny související služby v plynárenství, ceny za činnost povinně vykupujícího, cen spojených se zárukami původu, při věcném usměrňování ceny tepelné energie a při zveřejnění přehledů o cenách tepelné energie podle § 17 odst. 7 písm. n) energetického zákona.

Vyhlášku o regulačním výkaznictví je potřebné novelizovat zejména s ohledem na vydání Zásad cenové regulace pro regulační období 2021-2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující a novou koncepci regulace teplárenství, což s sebou přináší změnu v potřebách regulátora k zasílání údajů pro účely regulace.

1.2. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy, odůvodnění jejich hlavních principů

Změny týkající se výkaznictví v oblasti elektroenergetiky navazují na vydání Zásad cenové regulace pro regulační období 2021-2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pro činnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující, a spočívají v implementaci změny přístupu ke korekčním faktorům, které budou nově zpřesňovány na základě kompletních údajů vycházejících z fakturace (licence č. 12 – distribuce elektřiny), a ve sjednocení přístupu k povoleným nákladům u operátora trhu a provozovatelů soustav (licence č. 15 – činnosti operátora trhu); úpravy v oblasti plynárenství doplňují a sjednocují přístup s elektroenergetikou.

V oblasti teplárenství změny v regulačním výkaznictví vychází z nové koncepce regulace teplárenství, která se promítá do cenového rozhodnutí k cenám tepelné energie na rok 2022, přičemž je nutné zajistit soulad této nové koncepce a dat vykazovaných regulovanými subjekty. Zároveň se do návrhu regulačního výkaznictví promítá úprava spočívající ve zjednodušení jejich vykazování, což se projevuje zjednodušením členění regulačních výkazů a zvýšením jejich přehlednosti.

1.3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy se zákonem, k jehož provedení je vyhláška navržena, včetně souladu se zákonným zmocněním k jejímu vydání

Předkládaný návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 262/2015 Sb., o regulačním výkaznictví, ve znění vyhlášek č. 50/2017 a č. 554/2020 Sb., se vydává na základě ustanovení § 98a odst. 2 písm. e) energetického zákona, podle kterého je Energetický regulační úřad povinen stanovit vyhláškou „náležitosti a členění regulačních výkazů včetně jejich vzorů, odpisové sazby pro účely regulace a pravidla pro sestavování regulačních výkazů a termíny pro jejich předkládání“. S tímto zmocněním je předkládaný návrh v souladu.

Předkládaný návrh vyhlášky je v souladu s energetickým zákonem, zejména s prováděným ustanovením § 20 energetického zákona.

1.4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh vyhlášky je v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2019/944/EU o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU a směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES, , nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 715/2009 ze dne 13. července 2009 o podmínkách přístupu k plynárenským přepravním soustavám a o zrušení nařízení (ES) č. 1775/2005 a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2019/943 ze dne 5. června 2019 o vnitřním trhu s elektřinou.

Návrh vyhlášky je dále v souladu s nařízením Komise (EU) 2017/1485 ze dne 2. srpna 2017, kterým se stanoví rámcový pokyn pro provoz elektroenergetických přenosových soustav, nařízením Komise (EU) 2017/460 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě harmonizovaných struktur přepravních sazeb pro zemní plyn, nařízením Komise (EU) 2017/459 ze dne 16. března 2017, kterým se zavádí kodex sítě pro mechanismy přidělování kapacity v plynárenských přepravních soustavách a kterým se zrušuje nařízení (EU) č. 984/2013 a nařízením Komise (EU) č. 312/2014 ze dne 26. března 2014, kterým se stanoví kodex sítě pro vyrovnávání plynu v přepravních sítích.

Návrhem vyhlášky není do právního řádu České republiky implementováno právo EU a návrh vyhlášky není v rozporu s žádným dalším předpisem evropského práva upravujícím podnikání v sektoru elektroenergetiky, plynárenství a teplárenství a fungování jednotného vnitřního trhu s elektřinou a plynem ani jiným právním předpisem EU.

Návrh vyhlášky není v rozporu s judikaturou Soudního dvora EU, obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

1.5. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady a dopady na životní prostředí

Návrh novely vyhlášky nepředpokládá žádné dodatečné nároky na rozpočet Energetického regulačního úřadu, státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty. Novela rovněž nemá dopad na životní prostředí.

Návrh novely vyhlášky nemá výrazný finanční dopad na podnikatelské prostředí v České republice, které primárně upravuje energetický zákon a na úrovni podzákonného právního

předpisu bylo v základech nastaveno stávající vyhláškou č. 262/2015 Sb., ve znění vyhlášek č. 50/2017 Sb. a č. 554/2020 Sb. Návrh novely vyhlášky může pro určitou skupinu držitelů licence v elektroenergetice znamenat nutnost úpravy relevantních modulů informačních systémů, případně úpravu omezeného okruhu vnitřních procesů, což může současně pro tyto subjekty znamenat finanční dopad. Doplnění vykazovaných dat však povede k přesnějšímu stanovení nákladů a výnosů vstupujících do ceny související služby v elektroenergetice. Náklady spojené s případnými úpravami vnitřních procesů regulovaných subjektů a jejich IT systémů budou ve srovnání s celkovými náklady vstupujícími do stanovení ceny související služby v elektroenergetice, které může nevykazování doplněných dat ovlivnit, zanedbatelné.

Návrh vyhlášky nemá sociální dopady, nemá vliv na postavení specifických skupin obyvatel včetně sociálně slabých, osob se zdravotním postižením a národnostních menšin. Návrh vyhlášky nemá dopady na životní prostředí.

1.6. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh vyhlášky plně respektuje principy právní úpravy ochrany soukromí osob a jejich osobních údajů tak, jak jsou zakotveny zejména zákonem č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů a nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů).

1.7. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Ani existující právní úprava ani navrhovaná vyhláška, resp. jí předkládaný návrh řešení, není v rozporu se zásadou zákazu diskriminace. Jde o návrh, který se výhradně dotýká podnikatelských subjektů a nelze předpokládat, že by důsledkem přijetí předkládaného materiálu mohla být přímá či nepřímá diskriminace nebo narušení rovnosti mužů a žen.

1.8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení na bezpečnost nebo obranu státu

Dopad na bezpečnost nebo obranu státu není pro navrhovanou novelu vyhlášky relevantní.

1.9. Zhodnocení korupčních rizik (CIA)

Návrh vyhlášky nepředpokládá založení korupčních rizik ani jejich nárůst.

2. Zvláštní část

K bodu 1 - § 5 odst. 3

Majetek nabytý přeměnou společností je vykazován v účetní zůstatkové hodnotě aktiva, nikoli v pořizovací hodnotě aktiva, proto dochází k úpravě majetku nabytého přeměnou společností v § 5 odst. 3.

K bodům 2 a 3 - § 16 odst. 2 a 3

Tato ustanovení upravují rozsah vykazovaných dat v souvislosti s navrhovanou úpravou výkazu v příloze č. 9 vyhlášky.

K bodu 4 - § 17 odst. 2

Toto ustanovení zpřesňuje obsah dosud vykazovaných dat.

K bodu 5 – příloha č. 1

Příloha č. 1 obsahuje pro přehlednost seznam výkazů, termíny, způsob a formát jejich předkládání v závislosti na druhu regulačního výkazu a vykazujícím subjektu. Změny v příloze č. 1 souvisejí se změnami v samotných výkazech – stanovení nových výkazů a zrušení stávajících výkazů.

K bodům 6 až 8 – příloha č. 2

Výkazy jsou upraveny v souladu se Zásadami cenové regulace pro regulační období 2021-2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pročinnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující, podle kterých bude za rok i-3 docházet k opravě korekčního faktoru za distribuci elektřiny po vyfakturování veškerého odebraného množství elektřiny vztahujícího se k roku i-3, týkajícího se i všech odběrných míst s neprůběhovým měřením, na základě množství elektřiny za rok i-3 skutečně vyfakturovaného zákazníkům připojeným na napěťové hladině nízkého napětí.

K bodu 9 – příloha č. 5

Výkaz 15-HV je upraven s cílem sjednocení přístupu k výnosům snižujícím provozní náklady v regulaci operátora trhu s přístupem týkajícím se např. regionálních distribučních soustav. Z tohoto důvodu již nebudou výnosy snižující provozní náklady součástí položky ostatní provozní výnosy, ale budou vyčleněny samostatně.

Ve výkazu 15-N a) byly nákladové úroky související s POZE uvedeny chybně, proto byly z tohoto výkazu vyškrtnuty. V souvislosti s povinností společnosti OTE, a.s., hradit poplatek agentuře ACER za činnosti související s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1227/2011 ze dne 25. října 2011 o integritě a transparentnosti velkoobchodního trhu s energií, byl doplněn výkaz 15-N b).

K bodům 10 a 11 – příloha č. 6

Změny reagují na schválené Zásady cenové regulace pro regulační období 2021-2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pročinnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující a potřebu vykazování nových údajů souvisejících s majetkem (výkaz 22-A); dále dochází ke sjednocení terminologie s elektroenergetikou (výkaz 22-HV-V).

K bodu 12 – příloha č. 7

Jedná se o stejnou změnu jako u výkazu 22-A, která reaguje na schválené Zásady cenové regulace pro regulační období 2021-2025 pro odvětví elektroenergetiky, plynárenství, pročinnosti operátora trhu v elektroenergetice a plynárenství a pro povinně vykupující a potřebu vykazování nových údajů souvisejících s majetkem.

K bodu 13 – příloha č. 9

Výkazy v příloze č. 9 byly doplněny o údaje nezbytné pro řádný výkon regulace, které dosavadní vykazované údaje zpřesňují nebo vyplývají z nové koncepce regulace teploty představené cenovým rozhodnutím k cenám tepelné energie na rok 2022. Rovněž je navržena úprava spočívající ve zjednodušení členění regulačních výkazů, zvýšení jejich přehlednosti a tím i zjednodušení jejich vykazování. Ve výkazu 31,32-CL se místo dosavadních vykazovaných souhrnných hodnot nově doplňují údaje o výsledné kalkulaci ceny tepelné energie a počtu odběrných míst pro každou příslušnou úroveň předání tepelné energie. Dále se nově doplňují údaje o přeceněných hodnotách majetku pro výrobu nebo rozvod tepelné energie. Z důvodu odstranění duplicit vykazovaných dat nebudou ve výkazu 31,32-CL vykazována data o množství spotřebovaných paliv, energii v palivech a nákladů na palivo, pouze procentuální podíl jednotlivých druhů paliv na celkové energii v palivech. Ve výkazu 31,32-CP se nově doplňuje údaj o měrném nákladu na spotřebované palivo při výrobě tepelné energie, z důvodu monitoringu nákladů na paliva a vyšší aktuálnosti dat pro potřeby regulace. Dále se doplňují informace o způsobu dělení nákladů při kombinované výrobě elektřiny a tepla a způsobu dělení režijních nákladů.

K bodu 14 – příloha č. 10

V případě držitele licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie došlo v příloze č. 10 k doplnění výčtu druhů aktiv z důvodu podrobnější specifikace majetku spojeného s výrobou a rozvodem tepelné energie a k doplnění minimálních dob odpisování majetku, přičemž dochází k použití delších dob odpisování ve srovnání s daňovými odpisy. Důvodem je skutečnost, že na trhu s tepelnou energií na rozdíl od trhu s elektřinou a plynem působí celá řada menších společností, u kterých vyšší hodnoty nákladů (v tomto případě odpisů) mohou způsobit významný dopad do ceny tepelné energie. Pro trh s tepelnou energií na rozdíl od elektroenergetiky a plynárenství jsou typické jednorázové investice. Cílem úpravy je zrovnomenit dopady do cen tepelné energie a zabránit jejich skokovým změnám v případě uplatnění daňového odpisování majetku s vyšší pořizovací hodnotou.

K přechodnému ustanovení

Rozšíření druhů majetku a doplnění minimálních dob odpisování majetku používaného pro výrobu a rozvod tepelné energie se vztahuje na pořízený majetek a uvedený do užívání po 31. prosinci 2021. Na majetek uvedený do užívání do 31. prosince 2021 se vztahují i nadále pravidla pro odpisování podle dosavadních právních předpisů.

V případě držitele licence na výrobu nebo rozvod tepelné energie vychází úpravy výkazů z nové koncepce regulace teploty, která se promítá do cenového rozhodnutí k cenám tepelné energie na rok 2022. Vykazovaná data ve výkazu 31, 32-CL za rok 2021 budou proto sestavena a předložena podle vyhlášky č. 262/2015 Sb., ve znění účinném k 31. prosinci 2021.

K účinnosti

Energetický regulační úřad navrhuje účinnost vyhlášky od 1. 1. 2022 v souladu se zákonem č. 309/1999 Sb., o Sbírce zákonů a Sbírce mezinárodních smluv, ve znění pozdějších předpisů.